

ДО ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ ДОГОВОРІВ ПІДРЯДУ ТА ДОГОВОРІВ ПРО НАДАННЯ ПОСЛУГ

Досліджено правову природу договору підряду та договору про надання послуг. Встановлено ознаки, що дозволяють відмежувати вказані договори один від одного. Сформульовано висновок про необхідність застосування до вказаних відносин окремих правових режимів.

Ключові слова: робота, послуга, майновий результат, договір підряду, договір про надання послуг.

Важливе місце в системі договірної права посідають зобов'язання, спрямовані на вчинення окремих дій або здійснення певної діяльності, що останнім часом набувають все більшого поширення як у сфері підприємницької діяльності, так і в побутових відносинах. До них необхідно віднести договори з виконання робіт та договори з надання послуг. Частиною 1 ст. 509 Цивільного кодексу України (надалі – ЦК України) [16] серед дій, які боржник зобов'язаний вчинити на користь кредитора за зобов'язанням, нарівні з передачею майна, також передбачено і виконання роботи та надання послуги. Проте у багатьох випадках вказані договори врегульовують майже однакові відносини, що досить часто стає проблематично відмежувати один договірний тип від іншого, що, в свою чергу, породжує помилки їх правової кваліфікації. Така близькість настільки суттєва, що в юридичній літературі навіть зазначається, що «з точки зору особи, яка надає послугу, відповідна дія є «роботою», а для того, кому (в інтересах кого) вона виконується, – «послугою». І як наслідок цього є підстава визнати, що відмежовування договорів шляхом протиставлення «роботи» «послузі» видається безуспішним. Це також підтверджується тим, що в спеціальній літературі на рівних підставах поряд з розповсюдженим твердженням – «послуга – різновид роботи», висловлювалось

прямо протилежне: «робота» – це вид послуг» [1, с. 209-210]. Для ілюстрації складності та важливості вирішення цієї проблеми доцільно навести висловлювання Т. Л. Левшиної, яка зазначає, що всім послугам притаманна одна спільна ознака – результату передують виконання дій, які не мають матеріального втілення, і які складають разом з ним єдине ціле. Тому при наданні послуг продається «не сам результат, а дія, яка привела до нього» [6, с. 417].

Для відповідної моделі договору існує необхідність встановити спеціальний правовий режим. З цією метою і проводиться виділення окремих типів (видів) договорів. Складність відмежування одних договірних відносин від інших обумовлюється, також особливостями їх правового регулювання. Тому формуючи уяву про правову природу того чи іншого договору з метою його оптимального правового врегулювання (правильного застосування актів цивільного законодавства), слід визначити його місце в системі договірних прав та провести відмежування даного договору від суміжних договорів, які також регулюють відносини, близькі до предмета регулювання цього договору.

Питання правового регулювання підрядних договорів та договорів про надання послуг піднімалися у працях багатьох науковців, зокрема М. І. Брагинського, Н. О. Барінова, О. С. Йоффе, О. Ю. Кабалкіна, Ю. Х. Калмикова, В. В. Луця, О. А. Пушкіна, Є. О. Суханова, О. Г. Шаблової, Є. Д. Шешеніна та ін. Проте проблеми співвідношення та розмежування договору підряду та договору про надання послуг настільки багатогранні, що потребують додаткових досліджень.

Метою статті є дослідження правової природи договору підряду та договору про надання послуг, виокремлення основних ознак, характерних для кожного з них і на цій підставі проведення відмежування першого договору від другого, що дозволить застосувати відповідний правовий режим до конкретного виду договірних правовідносин.

Серед об'єктів цивільних прав ст. 177 ЦК України як окремі та самостійні виділяє результати робіт і послуги. Як слідує з наведеної норми, до об'єктів

цивільних прав відноситься не сама робота як така, а саме результат роботи, який, разом із тим, відіграє роль розмежувальної ознаки тільки в її особливій формі, коли він втілюється в досягнення результату або матеріального, або по крайній мірі, матеріалізованого. Результат у такому випадку повинен бути не тільки певно визначеним, але і віддільним від дій. Послуги, в свою чергу, мають місце тоді, коли результат дій якщо і є, то лежить за межами договору. Яскравим прикладом цього, як зазначає М. І. Брагинський, може слугувати укладення договору філармонією з співаком або музикантом. У даному випадку не може бути сумнівів в тому, що замовник не вправі розраховувати на будь-який результат, у всіх випадках його інтерес лежить за межами зобов'язання [1, с. 221-222].

Факторами, що вимагають особливого правового регулювання, можуть бути як специфіка роботи, так і специфіка результату. У процесі виконання роботи, як слушно зазначає Ю. В. Романець, може створюватися економічний результат, віддільний від роботи. Поряд із цим існують правовідносини, що мають своїм предметом працю як таку, яка позбавлена відокремленого від неї результату. Те, який економічний результат створюється в процесі виконання роботи (віддільний або не віддільний від неї), є чинником, що і визначає відмінності в правовому регулюванні. Він лежить в основі розмежування договорів підряду і надання послуг. Тому зазначені договори не можуть регулюватися однаковими правовими нормами [12, с. 119].

У той же час неправильним є віднесення до зобов'язань про надання послуг тільки тих дій, які взагалі не мають матеріального носія. Так, консультацію в усній формі окремі автори вважають послугою, а у письмовій – уже підрядом (зобов'язання з виконання робіт). Точно так очевидна помилка в тому, що взаємні зусилля сторін у формуванні корисного ефекту діяльності, які супроводжуються певним кінцевим результатом (видачею диплома про освіту), відповідає юридичній конструкції підряду, а не послуг [7, с. 42].

Відмежування роботи від послуги є визначальним для правильної кваліфікації як договору підряду, так і договору про надання послуг. З метою

оптимального розмежування цих понять, необхідно застосувати критерій, який дозволив би достатньо чітко провести такий поділ. За такий критерій можна прийняти основну кваліфікаційну ознаку (істотну умову) цих договорів – предмет.

Договір підряду, відповідно до ст. 837 ЦК України, – це зобов’язання, за яким одна сторона (підрядник) зобов’язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням іншої сторони (замовника), а замовник зобов’язується прийняти та оплатити виконану роботу. Вказана стаття визначає також і предмет цього договору: він може укладатися на виготовлення, обробку, переробку, ремонт речі або на виконання іншої роботи з переданням її результату замовникові. Тобто, виходячи з правової конструкції договору підряду, його предметом є робота та її результат. Причому, присвячуючи договору підряду окрему гл. 61 ЦК України, законодавцем чітко закріплена його спрямованість – на виконання підрядником роботи. А тому не можна погодитись з окремими авторами, які визначають предметом договору підряду лише «індивідуалізований результат праці підрядника, який набуває тієї чи іншої матеріалізованої форми через перероблення, відновлення і навіть споживання чи знищення речей виробничого споживчого та науково-культурного призначення», навіть з урахуванням певних уточнень про те, що «сутністю договору підряду є виконання підрядником певної роботи й передання її замовнику» [14, с. 159]. Як слідує з наведеного, договір підряду містить зобов’язання як з виконання роботи, так і з передачі її майнового результату у власність іншій особі (замовникові), чим у своєму правовому регулюванні є близьким з одного боку до договорів, пов’язаних вчиненням дій або здійсненням діяльності, а з іншого до договорів, пов’язаних з передачею майна у власність.

Для того, щоб дослідити правову природу конкретного об’єкта цивільних прав, необхідно уяснити його термінологічне і сутнісне поняття, характерні риси та зміст. Так, під роботою розуміються дії, спрямовані на досягнення матеріального результату, який може виявлятися у створенні речі, її переробці,

обробці або іншій якісній зміні, наприклад ремонті. Причому, результат роботи наперед відомий і визначається особою, яка замовила її виконання, а спосіб, за загальним правилом, визначається виконавцем [15, с. 266-267].

Робота в широкому розумінні визначається як виробнича діяльність зі створення, обробки чого-небудь [8, с. 917]. У той же час термін «робота» є близьким за змістом до таких термінів, як «діяльність», «праця» та «труд» і має кілька значень. Так, Великий тлумачний словник української мови містить такі визначення роботи: дія зі значенням робити; чиєсь виконання чого-небудь, чийсь труд; та чи інша діяльність щодо виготовлення створення, обробки чого-небудь; продукт чиєїсь праці, виріб, твір [3, с. 1037]. У свою чергу, термін «діяльність» визначається як застосування своєї праці до чого-небудь [Там само, с. 228], «праця» визначається як діяльність людини, сукупність цілеспрямованих дій, що потребують фізичної та розумової енергії та мають своїм призначенням створення матеріальних та духовних цінностей, труд [Там само, с. 919], а «труд», у свою чергу, – це наполеглива, старанна праця людини [Там само, с. 1272].

У свою чергу, ч. 1 ст. 901 ЦК України, яка містить визначення договору про надання послуг, передбачає, що за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням іншої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності. Виходячи з наведеного легального визначення договору про надання послуг, можна зробити наступний висновок: по-перше, послуга надається шляхом вчинення певної дії або здійснення певної діяльності (що характерно і для договору підряду, за яким підрядник виконує певну роботу шляхом вчинення певної дії або здійснення певної діяльності), і, по-друге, послуга споживається в процесі її надання. ЦК України у гл. 63, яка присвячена загальним положенням про послуги, не містить переліку зобов'язань, які відносяться до послуг. Об'єднуючим фактором всіх зобов'язань з надання послуг є саме предмет, тобто послуга, яка носить нематеріальний характер та є невіддільною від особи виконавця.

У спеціальній літературі немає єдиної думки щодо визначення терміна «послуга». Більш того, позиції різних авторів в деяких випадках прямо протилежні. Тому дослідження правової природи послуги, притаманних їй ознак і, специфіки правового регулювання є досить важливою і складною правовою проблемою, розв'язання якої дозволить дати відповіді на широке коло як теоретичних, так і практичних питань. Автори, що досліджували правову категорію послуги, наводять різні визначення терміна «послуга». Найбільш загальним чином термін «послуга» наведено Є. Д. Шешеніним: «...під послугою потрібно розуміти діяльність, яка здійснюється на виконання цивільного обов'язку і не пов'язана з створенням матеріального блага» [18, с. 44]. Послугою також визнається результат дії, яка здійснюється відповідно до цивільно-правового обов'язку, який невіддільний від самої цієї дії. Послуга як об'єкт цивільного правовідношення не має предметної (речової) форми, оскільки вона є невіддільною від діяльності її суб'єкта і споживається в процесі цієї діяльності. Послуга є способом задоволення індивідуальної потреби особи, яка не пов'язана з створенням (покращенням) речі або об'єкта інтелектуальної власності, що досягається в результаті діяльності, яка дозволяється чинним правопорядком на оплатних засадах [17, с. 56]. Послуга також розглядається як дія, що приносить користь іншому [8, с. 771].

В юридичній літературі також висловлена достатньо обґрунтована точка зору, відповідно до якої специфіка договору про надання послуг вбачалась у відсутності речової форми результату робіт. Так, В. В. Луць звертає увагу на те, що головну особливість договорів про надання послуг, на відміну від договорів з виконання робіт, складає те, що надання послуг невіддільне від діяльності особи, яка надає послуги. Останній ефект такої діяльності не виступає у вигляді певного відчутного матеріалізованого результату, як це має місце в підрядних договорах, а існує в самому наданні послуги [4, с. 572]. Робота як об'єкт цивільних прав, як діяльність спрямована на створення конкретного речового результату наділена ознакою автономності. На відміну від роботи ознака автономності послуги виявляється меншою мірою, особливо коли мова йде про

послуги, пов'язані з особою замовника (особисті послуги). При наданні послуг замовник стає деякою мірою співвиконавцем у процесі створення специфічної споживчої вартості, яка зветься послугою.

Правові акти, які містять дефініцію терміна «послуга» залежно від сфери їх застосування наводять досить відмінні між собою визначення. Так, Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність» від 01.07.2004 р. № 1955-IV [10] визначає транспортно-експедиторську послугу як роботу, що безпосередньо пов'язану з організацією та забезпеченням перевезень експортного, імпортного, транзитного або іншого вантажу за договором транспортного експедирування. За змістом Закону України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ [9] послуга визначається як діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб. Як видно з наведених визначень чіткої відповіді, що таке послуга дати просто неможливо.

При аналізі послуги як об'єкта цивільних прав привертає до себе увагу спеціалістів проблема щодо характеру правової природи послуги. Вказану проблему можна розкрити за допомогою двох формул: «послуга – це діяльність» та «послуга – це результат діяльності». З цього приводу свою позицію висловив М. І. Брагінський: «Нематеріальний об'єкт, якщо він і існує, то як уже наголошувалось, є невіддільним. Однак цим зовсім не принижується його значимість». Можливі договори, спрямовані на «лікування» і «вилікування», а в останнім випадку включення до предмету договорів, що їх опосередковують, досягнення нематеріального об'єкта здійснюється спеціальною угодою сторін [1, с. 232]. Отже існують послуги, що не мають результату, а також послуги, результат яких при його досягненні виводиться за межі зобов'язального правовідношення про надання послуг.

В юридичній літературі запропоновано класифікувати послуг на «чисті послуги», «так звані послуги» та «послуги із змішаних договорів». Так до «чистих послуг» відносяться послуги, які згруповані за ознакою відсутності

речового результату. До них пропонується віднести перевезення, транспортну експедицію, договір банківського рахунку, зберігання, комісію, агентування, лікувально-профілактичні та інші медичні послуги, послуги в галузі культури та освіти, туристичні, аудиторські, консультаційні, інформаційні, ветеринарні послуги, послуги зв'язку, довірче управління майном [13, с. 194].

У «так званих послугах» можна побачити, за деяким винятком, усі ознаки, характерні для «чистих послуг», оскільки при їх наданні виникає нестійкий уречевлений результат, для них є типовим відсутність ознаки невідчутності, а в деяких випадках – моментального споживання [16, с. 208]. Договори про надання «так званих послуг» опосередковують підтримку певного якісного стану речей, а також зовнішнього вигляду людей або тварин. Якісний рівень може змінюватись, але такі послуги сприяють зберіганню або відновленню деякої серединної якості. Оцінка її у більшості випадків суб'єктивна, тому про здачу закінченого речового результату відповідно до вимог нормативних актів мова йти не може.

Специфічною ознакою «послуг із змішаних договорів» є те, що вони надаються на підставі договору, який включає елементи різних договорів (ч. 2. ст. 628 ЦК України). Обсяг правового регулювання співвідноситься з величиною впливу елемента або моделі «чистого» поймаєного договору на змішаний. Оскільки об'єкт змішаного зобов'язання єдиний, то в ньому поряд з операцією-послугою можуть міститись дії з передачі майна у власність (медичні послуги з протезування) або в користування. Об'єкт таких зобов'язань можна назвати комплекс-об'єктом, а зобов'язання щодо нього можуть одночасно відноситись як до зобов'язань з надання послуг, так і до інших груп зобов'язань, чим більший обсяг в об'єкті зобов'язання із змішаного договору займає послуга, тим легше назвати відповідну дію – об'єкт зобов'язання послугою. Характерною особливістю послуг, що надаються із змішаних договорів, є можливість виникнення стійкого матеріалізованого результату, оскільки об'єкт зобов'язання з таких договорів може включати в себе дії, спрямовані на виготовлення або переробку речі. Виникнення матеріалізованого

результату із змішаного договору, за яким крім іншого надаються послуги, не призводить до змішування робіт та послуг: закінчений результат тут є наслідком роботи. Якщо послуги, що надавались і сприяли його виникненню, то він тим не менше виникає не безпосередньо з послуг [13, с. 209–211].

Проблема розмежування роботи та послуги виникла не сьогодні. В системі римського права виділявся договір найму і три його окремі види:

- а) найм речей (*locatio-conductio rerum*);
- б) найм послуг (*locatio-conductio operarum*);
- в) найм роботи або підряд (*locatio-conductio operis* або *opens faciendi*).

Загальне між цими трьома договорами звичайно вбачається в тім, що одна сторона зобов'язується надати іншій стороні користування відомим об'єктом, а інша сторона зобов'язується сплатити першій стороні за користування певну грошову винагороду. Тобто родова ознака найму проявлялась у оплатному наданні чого-небудь однією стороною другій стороні. Саме це останнє (що-небудь) і становило підставу для подальшого поділу найму. Однак, за цією ознакою можна зблизити два перших різновиди найму – найм речей і послуг; але визначення договору підряду, як договору про користування, було б штучним: цей останній договір спрямований не на користування робочою силою контрагента, як такою, а на результат його праці [11, с.419].

Важливе значення для розмежування договору підряду та договору про надання послуг має характер інтересу відповідної сторони – замовника. Якщо його інтерес зводиться до виконання дій, наявний договір про надання послуг, а у разі коли передбачається здійснення дій з передачею результату, має місце договір підряду, який підпорядковується принципу: «результат вінчає справу». З цим, крім іншого, пов'язана значна увага, яка приділяється при регулюванні цього договору саме акту здачі-приймання робіт. «Передача» за своєю суттю охоплює два склади: «здача» та «приймання» в той же час, як зазначається у юридичній літературі, за юридичним змістом це не фактична «зміна рук». «Здача» роботи не означає фактичної передачі матеріального результату,

оскільки вона може бути відкладена, відмінена або зовсім не мати місця за відсутністю предмета передачі (наприклад, у зв'язку з його втратою). Здача та приймання роботи – юридично зобов'язані дії замовника та підрядника щодо один одного. Таким чином, «здача-приймання» роботи – це не тільки надання її замовнику, огляд останнім результату виконаних робіт, вручення результату робіт та надання гарантій його правильного функціонування, але, головне, з виключно юридичної точки зору, визнання підяду виконаним [15, с. 158-159]. Тому неприпустимо неповажне застосування термінів «виконання роботи» «здача-приймання» для відносин про надання послуг. Також буде невірним іменувати сторони послуги «підрядником» та «замовником» і вказувати предмет договору як «виконання роботи», що є прикладом неправильного застосування юридичної термінології і породжує плутанину та помилки [4, с. 69-70].

Однією з конститутивних ознак договору підяду, яка дозволяє відмежувати його від інших договорів, у тому числі від договору про надання послуг, є зобов'язання підрядника виконати роботу на свій ризик. Ця досить специфічна ознака притаманна договору підяду у зв'язку з чим категорії ризику приділяється підвищена увага. Суть ризику підрядника полягає в тому, що у разі якщо предмет договору підяду до здачі його замовникові був випадково знищений або закінчення роботи стало неможливим без вини сторін, підрядник не має права вимагати плати за роботу (ст. 855 ЦК України). Проте підрядник має право на плату, якщо знищення предмета договору підяду або неможливість закінчення роботи сталися через недоліки матеріалу, переданого замовником, чи внаслідок його вказівок про спосіб виконання роботи або якщо таке знищення чи неможливість закінчення роботи сталися після пропущення замовником строку прийняття виконаної роботи.

У зобов'язаннях з надання послуг, навпаки, замовник ризикує не одержати бажаний результат. Частиною 2 ст. 903 ЦК України встановлено, що у разі неможливості виконати договір про надання послуг, що виникла не з вини виконавця, замовник зобов'язаний виплатити виконавцеві розумну плату.

Більш того, якщо неможливість виконати договір виникла з вини замовника, він зобов'язаний виплатити виконавцеві плату в повному обсязі, якщо інше не встановлено договором або законом.

Проведений правовий аналіз дозволяє дійти висновку, що зобов'язання з виконання роботи та надання послуг є досить близькими за своїм змістом, оскільки опосередковують відносини пов'язані з вчиненням окремих дій або здійсненням відповідної діяльності. Проте, незважаючи на значну подібність, для цих договірних типів притаманні характерні ознаки, які дозволяють розмежовувати їх між собою та відмежовувати від інших договірних конструкцій. До таких ознак зокрема необхідно віднести спрямованість зобов'язання, тобто той правовий результат, якого намагаються досягти сторони; характер інтересу відповідної сторони – замовника; предмет зобов'язання: робота або послуга, що в основному і визначає його зміст. Необхідно також зауважити, що правовому регулюванню виконання робіт та надання послуг присвячено окремі глави ЦК України (відповідно 61 та 63).

Список літератури:

1. Брагинский М. И. Договорное право. Книга третья: Договоры о выполнении работ и оказании услуг / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – Изд. доп., испр. (3-й завод). – М. : Статут, 2003. – 1055 с.
2. Брагинский М. И. Договоры подряда и подобные ему договоры / М. И. Брагинский. – М. : Статут, 1999. – 252 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови: 170 000 слів / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2004. – 1440 с.
4. Завидов Б. Д. Договоры посреднических услуг / Б. Д. Завидов. – М. : ФБК-ПРЕСС, 1997. – 96 с.
5. Зобов'язальне право: теорія і практика : навч. посіб. для студентів юрид. вузів і ф-тів ун-тів / О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць та ін. ; за ред. О. В. Дзери. – К. : Юрінком Інтер. – 1998. – 912 с.
6. Левшина Т. Л. Комментарий к ст. 779 Гражданского кодекса Российской Федерации / Т. Л. Левшина // Комментарий к Гражданскому кодексу Российской Федерации части второй (постатейный). – Изд. 5-е, испр. и доп. с использованием судебно-арбитражной практики / рук. авт. кол. и отв. ред. д-р юрид. наук, проф. О. Н. Садилов. – М. : Юрид. фирма «КОНТРАКТ»: ИНФРА-М, 2007. – 987 с.
7. Максимец Л. Г. Некоторые проблемы определения «услуги» как объекта гражданского правоотношения в образовательной деятельности / Л. Г. Максимец // Юрист. – 2000. – № 9. – С. 41–43.
8. Ожегов С. И. Словарь русского языка: 70000 слов / С. И. Ожегов ; под ред. Н. Ю. Шведовой. – 23 изд., испр. – М. : Рус. яз., 1991. – С. 916.
9. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII (в ред.

Закону України від 01.12.2005 р. № 3161-IV) // Офіційний вісник України. – 2006. – № 1-2. – Ст. 1.

10. Про транспортно-експедиторську діяльність : Закон України від 01.07.2004 р. № 1955-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 52. – Ст. 562.

11. Римское частное право : учеб. / под ред. проф. И. Б. Новицкого и проф. И. С. Перетерского. – М. : Юриспруденция, 1999. – 512 с.

12. Романец Ю. В. Система договоров в гражданском праве России / Ю. В. Романец. – М. : Юристь, 2001. – 496 с.

13. Степанов Д. И. Услуги как объект гражданских прав / Д. И. Степанов. – М. : Статут, 2005. – 349 с.

14. Ханик-Посплітак Р. Договір підряду тв Цивільному кодексі УРСР та в Цивільному кодексі України: порівняльний аспект / Р. Ханик-Посплітак // Українське право. – 2003. – № 1. – С. 159–163.

15. Харитонов Е. О. Комментарий к ст. 177 Гражданского кодекса Украины / Е. О. Харитонов // Гражданский кодекс Украины: комментарий / под общей ред. д.ю.н. Е. О. Харитонова, к.ю.н. О. М. Калитенко. – Т. 1. – Изд. 3. – Х. : ООО «Одиссей», 2005. – 832 с.

16. Цивільний кодекс України від 16 січня 2004 р. // Офіційний вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

17. Шаблова Е. Г. Услуга как объект гражданских прав / Е. Г. Шаблова // Российский юридический журнал. – 2001. – № 3. – С. 48–56.

18. Шешенин Е. Д. Классификация гражданско-правовых обязательств по оказанию услуг / Е. Д. Шешенин // Гражданское право и сфера обслуживания. – Свердловск, 1984. – С. 42–44.

Янишен В. П. К вопросу разграничения договоров подряда и договоров по предоставлению услуг.

Исследовано правовую природу договора подряда и договора о предоставлении услуг. Установлены признаки, позволяющие разграничить указанные договора между собой. Сформулирован вывод о необходимости применения к указанным отношениям отдельных правовых режимов.

Ключевые слова: работа, услуга, имущественный результат, договор подряда, договор о предоставлении услуг.

Yanishen V. P. On the issue of division of contractor's agreement and services contract.

The article investigates the legal nature of contractor's agreement and services contract, sets the signs that allow to distinguish this types of contracts between each other. The article concludes the inference on the need to use the special legal regimes to the mentioned relations.

Key words: work, service, property result, contractor's agreement, services contract.